

## Ympäristövastuusuunnitelma

### Sisältö

Tilannekuva ja KesLin ympäristöpolitiikka	sivu	1
1. Energian- ja vedenkulutuksen vähentäminen		1
2. Jätteiden lajittelu ja kierrätys		2
3. Hankintojen ympäristövaikutusten huomioiminen		2
4. Liikkumisen päästöjen vähentäminen		3
5. Kestävä ravinnontuotanto - kasvisruokailun lisääminen		3
6. Viestintä		4

### Tilannekuva ja KesLin ympäristöpolitiikka

Ilmastonmuutos, luonnon köyhtyminen ja niiden torjumiseksi tehtävät toimenpiteet vaikuttavat voimakkaasti myös Keski-Suomen Liikunnan toimintaan.

Tämä ympäristöohjelma on suunniteltu auttamaan Keski-Suomen Liikuntaa johtamaan ja toteuttamaan omaa vastuullista ympäristöpolitiikkaa. Valmiin ohjelman avulla kokonaisuus on helppo hahmottaa, eikä yksikään tärkeä ympäristötyön osa-alue pääse unohtumaan. Ohjelma huomioi ympäristöasiat kaikessa KesLin toiminnassa.

Ympäristöohjelmalla pyrimme vaikuttamaan myös jäsenyhdistystemme valintoihin.

Tässä ympäristöohjelmassa päämääränä on pienentää Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminasta aiheutuvat päästöt minimiin ja kuluttaa luonnonvaroja vastuullisesti. Ohjelma ohjaa tavoitteellisuuteen ja mittaamiseen, mikä vie kohti vaikuttavia tuloksia. Oikein valitut mittarit luovat selkeän kuvan siitä, mihin suuntaan ollaan menossa ja toimivatko valitut toimenpiteet.

Keski-Suomen Liikunnan toiminnassa tämä tarkoittaa ympäristöasioiden huomioimista kaikessa arkisessa työssä, jota ovat toimistopalvelut, koulutus- ja kehittämispalvelut sekä tapahtumat.

### Ohjelma sisältää seuraavat aihealueet:

#### 1. Energian- ja vedenkulutuksen vähentäminen

Keski-Suomen Liikunnassa ympäristövaikutukset näkyvät energiankulutuksessa. Siitä aiheutuvat päästöt vauhdittavat ilmastonmuutosta ja vaikuttavat näin myös luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen.

Tavoite: Olemme tietoisia päivittäisestä energian- ja vedenkulutuksestamme ja vähennämme turhaa vedenkäyttöä. Toimistossamme ei turhaan ylläpidetä valaistusta.

Vältämme tapahtumissamme turhaa energian ja veden käyttöä.

Mittarit Lasku vedenkulutuksesta

Toimenpiteet Sammutamme aina valot poistuessamme toimisto-, kokous- ja tapahtumatiloista. Vältämme turhaa vedenkulutusta yhteisissä tiloissa. Tämä tarkoittaa kaikkea sosiaalityötiloissa tapahtuvaa toimintaa sekä mm. suihkujen käyttöä.

Ohjeistamme koko henkilökuntaa sähkön ja veden käytössä.

Kiinteistö on siirtynyt käyttämään vihreää kaukolämpöä (29.8.2023).

Kiinteistössä on vaihdettu led-käytävävalaistus (1.1.2024).

Vastuutaho Koko henkilökunta

Seuranta Vesi- ja energialasku

Toteuma	2020	2021	2022	2023	2024
Sähkö	468,77€/kk	468,77/kk	468,77/kk	468,77/kk	468,77/kk
Vesi	55,15€/kk	55,15/kk	55,15/kk	55,15/kk	55,15/kk

Tiedote 10/22

## Tiedote kiinteistön käyttäjille

---

17.10.2022

Euroopan laajuinen energiakriisi näkyy Suomessakin kallistuneina energialaskuina. Yksi tapa ratkaista energiakriisiä on energiansäästö. Osana maanlaajuista energiansäästökampanjaa haluamme vuokranantajana tehdä oman osamme ja kannustamme myös tilojen käyttäjiä energiansäästöön.

Mandatum on tehnyt määrätietoista energiansäästötyötä jo useamman vuoden ajan. Energiatohokkuuden eteen tehdään töitä päivittäin kiinteistöissä esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- Energiankulutusta seurataan aktiivisesti ja poikkeamiin reagoidaan tarpeen mukaan
- Kun taloteknisiä laitteita uusitaan, otetaan huomioon myös energiatehokkaat vaihtoehdot
- Kiinteistöjen sisäolosuhteita optimoidaan ja hallitaan yhteistyössä käyttäjien kanssa. Lisäksi niissä kohteissa, joissa se on kohtuudella mahdollista, sisäolosuhteita seurataan, hallitaan ja parannetaan etävalvontapalvelun avulla.

Tulevalla syys-talvikaudella jatkamme tätä työtä ottamalla käyttöön lisäkeinoja, joilla yritämme entistä tehokkaammin löytää energiansäästökohteita ja -tapoja kiinteistöissä.

### **Toivomme, että myös kiinteistön käyttäjät osallistuvat energiansäästökampanjaan.**

Energiaa voidaan säästää merkittävästi jo pienillä arkisilla toimintatavoilla, kuten:

- Sammuta tietokoneet, näytöt ja valot työpäivän päättyessä. Älä jätä näyttöä valmiustilaan, vaan sammuta se kokonaan kotiin lähtiessä.
- Jos mahdollista, korvaa sähkölaitteet ja valaisimet energiatehokkaammilla vaihtoehdoilla, kuten LED-valaisimilla ja laitteilla, joissa on EU:n energiamerkintä.
- Hyödynnä luonnonvaloa valaistuksessa mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi nostamalla kaihtimet ylös. Tämä parantaa myös hyvinvointia ja terveyttä.
- Ei pidetä valoja ja ilmanvaihtoa turhaan päällä. Sammuta valot tiloista, joissa niitä ei tarvita. Jos huomaat paikkoja, joissa valaistuksen ohjausta voitaisiin säätää, valaistuksen automaatiota lisätä tai kiinteistön olosuhteita muuten säätää, ota yhteyttä kiinteistönhuoltajaan tai kiinteistöpäällikköön ja kerro huomiostasi.

## 2. Jätteiden lajittelu ja kierrätys

Kierrättämällä ja tehokkaalla jätteiden lajittelulla osallistutaan jo olemassa olevien materiaalien hyödyntämiseen, mikä vähentää luonnonvarojen ylikulutusta ja mahdollistaa kiertotalouden. Ylikulutuksen vähentäminen puolestaan leikkaa ilmastonmuutokseen vaikuttavia päästöjä. Erityisesti huomiota kiinnitämme toimiston muovipakkausten kierrättämiseen.

**Tavoite:** Lajitteleme kaikki toiminnastamme kertyvät jätteet, myös muovijätteet. Tavoitteena on saada toimistolle muovinkeräysastia.

Tapahtumissamme on huomioitu jätteiden lajittelu- ja kierrätysmahdollisuus.

**Mittarit** Jokaiselle jätteelle on oma kierrätystapa.

**Toimenpiteet** Lajitteleme ruokailujätteet, sekä toimistossa syntyneet muut jätteet kuten paperi- ja kartonkijätteet. Jätteiden keräysastiat löytyvät keittiöstä. Kartonkikeräyspiste on talon päädyssä. Neuvottelemme muovinkeräyspisteen saamisesta toimistollemme.

Tapahtumia suunnitellessamme otamme huomioon kierrätyksen.

**Vastuutaho** Aluejohtaja

**Seuranta** Jäte- ja kierrätysastioiden sijainti

Toteuma	2021	2022	2023
	Ei muovinkierrätysmahdollisuutta	Järjestetty muovinkierrätys	Järjestetty paperinkierrätys
		Kiinteistön kierrätyspisteet uudistettu	Kiinteistön kierrätyspisteet uudistettu

**Lajitteluohje toimiston ilmoitustaululla (2022)**



### 3. Hankintojen ympäristövaikutusten huomioiminen

Viisailla hankintapäätöksillä voidaan muuttaa markkinoita kestävämmiksi sekä vähentää jätteen syntymistä ja ylikulutusta. On hyvä jo ostovaiheessa varmistaa, että tuotteet ovat vastuullisesti tuotettuja, pitkäkestoisia, korjattavia ja kierrätettäviä. Palveluita hankittaessa olennaista on varmistaa, kuinka toimittaja ottaa ympäristöasiat huomioon palvelussaan.

**Tavoite:** Työpaikan sekä tapahtumien hankinnoissa suosimme vastuullisia tuotteita, palveluita ja yhteistyökumppaneita. Mitään tavaroita emme osta turhaan, ja käytöstä poistettaessa tuotteet tulee mahdollisuuksien mukaan kierrättää.

**Mittarit:** Seuranta

**Toimenpiteet:** Suosimme hankinnoissamme kierrätystuotteita, kierrätysmateriaaleista valmistettuja tuotteita sekä mahdollisuuksien mukaan uudelleen kunnostettuja käytettyjä tai kierrätettyjä toimistovälineitä ja kalusteita. Sama periaate on myös tapahtumien järjestämisessä.

**Vastuutaho:** Aluejohtaja

**Seuranta:** Kalustoluettelo ja hankintasopimukset

<b>Toteuma:</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
	Uudet toimistopuhelimet (2)	Sähköpöydän hankinta
	Käytetyn kopiokoneen liisaus	Jatkettiin käytetyn kopiokoneen liisausta
	Uusi sähköpöytä	

### 4. Liikkumisen päästöjen vähentäminen

**Tavoite:** Liikkumisen, erityisesti yksityisautoilun ongelma on siitä syntyvät kasvihuonekaasupäästöt, jotka vauhdittavat ilmaston lämpenemistä. Pakokaasuista syntyvät ilmansaasteet vaikuttavat negatiivisesti myös luonnon monimuotoisuuteen, ilmanlaatuun ja ihmisten terveyteen. Viidennes kaikista päästöistämme aiheutuu liikenteestä.

**Mittarit:** Matkakustannusten korvausmäärä

**Toimenpiteet:** Siirrymme osittain vähäpäästöisempiin kodin ja työpaikan välisiin matkoihin sekä työasiamatkoihin. Mahdollistamme etätöyön, joka vähentää liikennepäästöjä ja tuo joustavuutta arkeen.

Pyrimme liikkumaan lihasvoimin tai järjestämään yhteiskuljetuksia aina kun se on käytännön kannalta mahdollista.

Siirrämme osan koulutuksistamme verkkovälitteiseksi.

**Vastuutaho:** Toimisto

**Seuranta:** Vuosittaiset matkakustannukset

<b>Toteuma</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
	-4 744,75	-1 650,0	- 1 017,68

## 5. Kestävä ravinnontuotanto - kasvisruokailun lisääminen

Kasvisruoalla on lähes poikkeuksetta pienemmät ympäristövaikutukset kuin eläinperäisillä tuotteilla. Tiedostamme ympäristövaikutukset myös päivittäisissä ruokaostoksissammekin, ja suositamme painotusta kasvisruokailuun.

**Tavoite:** Työpaikan tilaisuuksiin, kokouksiin ja kahvihuoneeseen valitaan vastuullisia ja kasviperäisiä tuotteita tai kestävästi kalastettua, kotimaista kalaa. Myös henkilökunnan omia ruokavalintoja kannustetaan ympäristöystävällisempään suuntaan. Tapahtumien ja kokousten tarjoilujen määrä arvioidaan mahdollisimman oikein. Ylijääneet kokousevät voidaan antaa osallistujille mukaan välipalaksi.

**Mittarit:** Kokoustarjoilujen määrä ja laatu (kasvisruoka)

**Toimenpiteet:** Tilausvaiheessa tarkka arvio määrästä ja laadusta.  
Kasvisruokaa ei enää pidetä erikoisruokavaliona.  
Tapahtumissa mahdollisimman tarkka arvio lopullisesta tarpeesta.

**Vastuutaho:** Toimisto

**Toteuma:** Oma seuranta ja itsearviointi

## 6. Viestintä

Sisäisellä viestinnällä lisätään tietoisuutta työpaikan ympäristövastuusta ja samalla henkilökunta innostetaan toimimaan ympäristön hyväksi. Tavoitteena on sitouttaa ja osallistaa koko Keski-Suomen Liikunta ry:n henkilöstö ympäristötyöhön. Ulkoisella viestinnällä kerromme jäsenillemme valinnoistamme.

**Tavoite:** Kerromme aktiivisesti omista ympäristövalinnoistamme. Otamme asiaa esille omissa koulutuksissa ja tapahtumissamme.

**Mittarit:** Ympäristöteemaan liittyvän viestinnän määrä.

**Toimenpiteet:** Aktiivinen viestintä asiakokonaisuudesta

**Vastuutaho:** Toimisto

**Toteuma:** Viestinnän seuranta

**Arviointi:** Oma arvio

Hyväksytty Keski-Suomen Liikunta ry:n hallituksessa 19.10.2022, päivitetty 22.10.2024.